תנא דִּינֵי הַגְּעָלַת כֵּלִים. וּבוֹ כ"ז סְעִיפִים:

א (ס) [א] (א) אקְּדֵרוֹת (ב) שֶׁל חֶרֶס (ג) שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם חָמֵץ (ד) כָּל הַשָּׁנָה, (ה) באֲפִלּוּ אוֹתָם שֶׁעוֹשִׂים בָּהֶם דַּיְסָא וּמִינֵי קְמָחִים, (ג) (ו) מְשַׁפְשְׁפָן הֵיטֵב בְּעִנְיָן שֶׁלֹּא יְהֵא חָמֵץ נִכָּר בָּהֶם, וּמֻתָּר לְהַשְׁהוֹתָן לְאַחַר הַפֶּסַח לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בֵּין בְּמִינוֹ בֵּין שֶׁלֹּא בְּמִינוֹ. (ז) גוּמִצְנִינְעָן בְּפֶסַח בְּמָקוֹם (ד) צָנוּעַ שֶׁאֵינוֹ רָגִיל לַיַּלֵּךְ שָׁם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּפֶסַח, דוְטוֹב לְסָגְרָם בְּחֶדֶר (ח) וּלְהַצְנִיעַ הַמַּפְתֵּחַ. הֶאֲבָל הַפַּךְ שֶׁמְּסִיקִים בָּאֵשׁ, (ט) אֵינוֹ מוֹעִיל לָהֶם וְלֹא לְשׁוּם כְּלֵי חֶרֶס שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם חַמִּין אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא עַל יְדֵי הָאוּר אֶלָּא (י) שַׁעֲרָה לְתוֹכָהּ רוֹתְחִין. הַגָּהּ: וְיֵשׁ אוֹסְרִים (יא) אֲפִלּוּ (ה) בִּכְלֵי שֵׁנִי

א גְּמָרָא פְּסָחִים ל' (ע"א). ב כְּשְׁמוּאֵל, הַסְּבָּמַת הַפּוֹסְקִים. ג הָרא"ש שָׁם (פ"ב סי' ו'). ד טוּר. ה שָׁם בַּגְּמָרָא (ע"ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ס) **קְדֵרוֹת.** לְאו דַּוְקָא קְדֵרוֹת, הוּא הַדִּין קְעָרוֹת וּכְלֵי שֵׁנִי [וְהוּא הַדִּין הַנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם עַל יְדֵי צְרִיף], גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי: (ב) **שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ.** כָּתַב אֲסוּר וְהֶתֵּר כְּלָל נ"ח דִּין (מ"ג) [מ"ר] דְּכֵלִים חֲדָשִׁים שֶׁקּוֹנִין מֵהַשּׁוּק, אֲפִלּוּ כְּלֵי חֶרֶס, אֵין צָרִיךְ לְסַפֵּק בָּהֶן שֶׁמָּא נִשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ, דְּאֵין דֶּרֶךְ כְּלָל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּכְלִים חֲדָשִׁים. אֲבָל כְּלֵי מַתֶּכֶת שֶׁנִּקְנִים מִן הָאֻמּוֹת יְהוּדִי בְּבֵיתוֹ, וְאֵינוֹ מַכִּיר בָּהֶן וְדַאי שֶׁהֵם חֲדָשִׁים, צְרִיכִין מִפְּקַח לְהַגְעִילָן אוֹ לְלַבְּנָם כְּפִי תִּשְׁמִשָּׁן. חק יַעֲקֹב: (ג) **מְשַׁפְשְׁפָן.** וְאִם לֹא שְׁפָשְׁפָן קֹדֶם פֶּסַח, מְשַׁפְשְׁפָן תּוֹךְ הַפֶּסַח, אוֹ לְאַחַר הַפֶּסַח קוֹדֵם שֶׁבָּאוּ לִידֵי סִימָן תל"ח (ס"ק א): הוֹסִיף מַאֲחַר דְּרֻגִּילִים שָׁם כָּל הַשָּׁנָה לֹא יָבֹא לִטְעוֹת]. וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּאוֹתָן שֶׁרֹב מַשְׁמִישָׁן בִּכְלֵי שֵׁנִי אוֹ בְּצוֹנֵן, כְּגוֹן קַנְקַנִּים, דְּאֵין לְחֹשׁ, וְהַמְּחֻמָּר תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה. וְעַיֵּן הֶרְדֵּ"ז חֶלֶק א' סִימָן ל"ה (ח"ד סי' כה). וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה"ט): (ה) **בִּכְלֵי שֵׁנִי.** [פְּרוּשׁ, עַרָה מִכְּלִי רִאשׁוֹן לְשֵׁנִי וְאַחַר כָּךְ הִנִּיחַ כְּלִי זֶה לְתוֹכוֹ]. וּבִמְקוֹם הֶפְסֵד מְרֻבֶּה וּמְנִיעַת שִׂמְחַת יוֹם טוֹב,

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דְּמַסִּיק שְׁרָשַׁאי הַיִּשְׂרָאֵל לַעֲמֹד עַל הַמִּשְׁמָר וְיִקַּח עִמּוֹ עוֹד אֶחָד שֶׁיִּשַּׁב עִמּוֹ, דְּאָז אֵין לָחֹשׁ דִּלְמָא אָתֵי לְמֵיכַל מִנַּיְיהוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן ער"ה (ס"ב). וּמִשָּׁעָה רוֹצָה בְּקִיּוּמוֹ אֵין חֲשָׁשׁ, כְּשֶׁאֵין הַיִּשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה בַּיְּדִים רַק יוֹשֵׁב וּמִשְׁפֵּר, וְאֵין בָּזֶה שְׁלִיחוּת, שֶׁאֵין הַיִּשְׂרָאֵל מְמַנֶּה רַק לְפֹקַח הַפְּעוֹת, לְפִי שֶׁאֵין מַאֲמִין לְמִשְׁרָתִים, עַיֵּן שָׁם:

א [א] **קְדֵרוֹת.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְכָתַב בְּשׁוּ"ת חֶכֶם צְבִי סִימָן ע"ה הוֹרָאַת הֲלָכָה לְמַעֲשֶׂה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת שָׁכָר עוֹשֶׂה בְּבֵית הַנַּ"ל וְיִשְׂרָאֵל נוֹטֵל הַשְּׂכִירוּת, וְאִם יַנִּיחַ לְנָכְרִים לַעֲשׂוֹת שָׁכָר בְּפֶסַח, וְאִם כֵּן הֲרֵי הוּא רוֹצֶה בְּקִיּוּמוֹ שֶׁל חָמֵץ מַחֲמַת הַכֵּלִים שֶׁבַּמַּאל"ץ הוי"ז [שֶׁאִם יִשְׁפֹּךְ הַמַּאל"ץ יִבָּקַע הַיְּזוֹרָה כְּשֶׁעוֹמֶדֶת עַל הָאוּר], וּכְשֶׁיְּקַבֵּל שָׁכָר הֲרֵי הוּא מִשְׁתַּכֵּר בְּאִסּוּרֵי הֲנָאָה, וְעוֹד יוֹתֵר כֵּיוָן שֶׁהַמְּנָהָג תָּמִיד לָתֵת מִדָּה מַאל"ץ בְּשָׂכָר וְלֹא מָעוֹת, אִם כֵּן כְּשֶׁעוֹשֶׂה הָעִסּוי"ם הַשָּׂכָר כְּבָר וָזֶה יִשְׂרָאֵל בְּמִדָּה מַאל"ץ, וְאַף שֶׁנּוֹתֵן לוֹ זֹאת אַחַר פֶּסַח אָסוּר, דְּהֲוֵי לֵיהּ חָמֵץ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח, וְכָתְבוּ שִׁימְכֹר הַזְּכוּת שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּמַּאל"ץ הוי"ז לְאֵינוֹ יְהוּדִי, אוֹ (ס) יַשְׁכִּיר עַל אֵיזֶה שְׁבוּעוֹת כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ יְמֵי הַפֶּסַח בְּהַבְלָעָה, וְשָׁרֵי. וְאִם לֹא חָכַר מִן הַשַּׂר גּוּף הַמַּאל"ץ הוי"ז רַק חָכַר מִמֶּנּוּ שָׂכָר הַמִּדּוֹת, דְּהֵינוּ שֶׁהַמִּדּוֹת שְׁנּוֹתְנִים הָעוֹשִׂים יִהְיוּ שַׁיָּכִים לוֹ, דְּי (נ) שֶׁיְּצַוֶּה לְהָעוֹשִׂים שֶׁכָּר שֶׁלֹּא יַפְרִישׁוּ הַמִּדּוֹת בְּפֶסַח, רַק יִכְתְּבוּ בְּפִנְקָסָם לוֹ שֶׁטָּחֲנוּ בְּפֶסַח,

וְאַחַר הַפֶּסַח יִגְבֶּה מֵהֶם, וְכֵן הַדִּין בְּמַחֲזִיק רַחַיִם בָּעֲרַעְנְד"ע:

א (א) **קְדֵרוֹת.** וְהוּא הַדִּין (ס) קְעָרוֹת שֶׁתִּשְׁמְשָׁן עַל יְדֵי עֲרוּי, וּכְלֵי שֵׁנִי, גַּם כֵּן דִּינָא הָכִי: (ב) **שֶׁל חֶרֶס.** וְהוּא הַדִּין (נ) שְׁאָר כֵּלִים שֶׁאֵינָם שֶׁל חֶרֶס, אִם אֵינוֹ רוֹצֶה לְהַגְעִילָן אוֹ לְלַבְּנָן, גַּם כֵּן אָפְשָׁר בְּהַאי תַּקָּנְתָּא לְשַׁפְשְׁפָן וּלְקַיְּמָן עַד אַחַר פֶּסַח, אֶלָּא שֶׁדָּבָר בַּהֹוֶה, דְּבִשְׁאָר כֵּלִים כַּיָּוֹן שֶׁיֵּשׁ לָהֶם תַּקָּנָה אֵינוֹ עוֹשֶׂה כֵּן רַק מַגְעִילָן אוֹ מְלַבְּנָן, וּכְדִלְקַמִּיהּ: (ג) **שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם וְכוּ'.** וְכֵלִים חֲדָשִׁים שֶׁקּוֹנִין מֵהַשּׁוּק, אֲפִלּוּ כְּלֵי חֶרֶס, אֵין צָרִיךְ לְסַפֵּק בָּהֶם שֶׁמָּא נִשְׁתַּמְּשׁוּ בּוֹ, דְּאֵין דֶּרֶךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּכְלִים חֲדָשִׁים, וְאֵין צָרִיךְ אֶלָּא טְבִילָה בִּכְלֵי מַתֶּכֶת. א"א אֲבָל כַּאֲשֶׁר נִקְנִים מִן הַנָּכְרִי בְּבֵיתוֹ, וְאֵינוֹ מַכִּיר בָּהֶן וַדַּאי שֶׁהֵם חֲדָשִׁים, אִם הֵם כְּלֵי מַתֶּכֶת צָרִיךְ מִפְּקַח לְהַגְעִילָן אוֹ לְלַבְּנָם כְּפִי תִּשְׁמִשָּׁן [מִלְּבַד מַה שֶּׁצָּרִיךְ לְטָבְלָן], וְאִם הֵם כְּלֵי חֶרֶס צָרִיךְ שְׁבִירָה מִפְּקַח: (ד) **כָּל הַשָּׁנָה.** וְהוּא הַדִּין אֲפִלּוּ נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(נמ) מְקוֹר חַיִּים (חי' ס"ק יב): (נ) מִגֵּן אַבְרָהָם (שם), וּכְמוֹ שֶׁמְּפֹרָשׁ הַלְּבוּשֵׁי שְׂרָד דְּבָרָיו. וּמִכָּל מָקוֹם **גַּם לְפָרוּשׁ זֶה אֵינוֹ בָּרוּר,** דְּאַף שֶׁבְּאֹפֶן זֶה לֹא שַׁיָּךְ רוֹצֶה בְּקִיּוּמוֹ, שֶׁהֲרֵי אֵין לוֹ שׁוּם שַׂיָּכוּת לְהַבַּיִת וְכֵלָיו, וּכְמוֹ כֵן חֲלֵיפֵי חָמֵץ לֹא שַׁיָּכָא, מִכָּל מָקוֹם **הֲרֵי מִשְׁתַּכֵּר הוּא בְּאִסּוּרֵי הֲנָאָה שֶׁאָסוּר,** וַאֲפִלּוּ נוֹתֵן לוֹ שְׂכִירוּתוֹ לְאַחַר הַפֶּסַח. **וּבְשֶׁלְּחָן עָרוּךְ הַגְּרַ"ז** (סט"ו) **מְתֻקָּן זֶה קָצָת, דְּאֵינוֹ זוֹכֶה הַמִּדּוֹת מִיַּד הַנָּכְרִים, אֶלָּא הַמִּדּוֹת שַׁיָּכִים לְהַשַּׂר וְהוּא זוֹכֶה מִמֶּנּוּ, וְאִם כֵּן הוּא אֵינוֹ מִשְׁתַּכֵּר בְּאִסּוּרֵי הֲנָאָה רַק הַשַּׂר. וְעַדַיִן אֵינוֹ בָּרוּר. וְצָרִיךְ עִיּוּן.** וְעַיֵּן בְּהַגְּרַ"ז שֶׁעִיף ט"ו וְסָעִיף ט"ז:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו"ע הרב (ס"ה) כתב: אבל אם נכנס לבית הנכרי ליקח ממנו כלים חדשים לא יקח אלא כלי חדש שמכיר בו היטיב שלא נשתמש בו עדיין, אבל אם יש להסתפק שמא נשתמש בו פעם אחת אף שהוא נראה חדש אין ללקחו אלא אם כן הנכרי מסיח לפי תומו שלא נשתמש בו עדיין, או שהוא לוקח כלי אחד מתוך הרבה כלים כמו שנתבאר ביורה דעה סימן קכ"ב וכו', ומכל מקום בכלי זכוכית יש להתיר לקנות הצלולים אפילו אין הנכרי מסיח לפי תומו ואינו לוקח כלי מתוך הכלים דכיון שהם צלולים בודאי לא נשתמש בהם עדיין.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תנא

(המגיד פרק ה' (הכ"ה)). (יב) וַאֲפִלּוּ אִם יְמַלְאוּם גָּחָלִים, דְּחָישִׁינַן (יג) דִּלְמָא חָיֵיס עֲלַיְהוּ שָׁמָא פָּקְעִי (פרוש, שמא יתבקעו) וְלֹא עָבִיד לְהוּ הַסָּקָה מַעֲלָיָא. [1]וּמִיהוּ אִם הֶחֱזִירָן (ו) לְכִבְשָׁן שֶׁמְּצָרְפִין בּוֹ כְּלֵי חֶרֶס חֲדָשִׁים, מַתָּר, דְּכֵיוָן שֶׁמַּכְנִיסָן לְהָסֵק גָּדוֹל כָּזֶה וַדַּאי לֹא חָיֵיס עֲלַיְהוּ דִּלְמָא פָּקְעִי, (יד) אֲבָל לַתַּנּוּרִים שָׁלָנוּ לֹא. הַגָּהָה: כָּל כְּלֵי הַצָּרִיךְ לִבּוּן אוֹ הַגְעָלָה, אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ (טו) אֲפִלּוּ (ז) צוֹנֵן בְּלֹא הָכְשֵׁר (מרדכי ריש פרק כל שעה). (טז) וְעַיִן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"א: **ב** [2]כּוּבְיָא, שֶׁהוּא כְּלִי שָׁעוֹשִׁין (ח) מִלְּבֵנִים וְעָפָר וְאוֹפִים וּמְטַגְּנִין בּוֹ, וְכֵן תַּנּוּר קָטָן שָׁקוֹרִין פִּידְלִי"א, (יז) הָסָקוֹ מִבַּחוּץ אָסוּר לָאֲפוֹת בּוֹ בְּפֶסַח, דְּאֵין חָמֵץ שָׁבוֹ נִפְלָט בְּכָךְ, (יח) וְאִם מִלְּאוּ גָּחָלִים (ט) מִבִּפְנִים, שָׁרֵי: **ג** (יט) [3]סַכִּינִים, (י) מַגְעִילָן בִּכְלִי רִאשׁוֹן וּמֻתָּרִין. וּכְלִי

ו תוספות שם (ד"ה התורה), והביאו שאר פוסקים. ז שם בגמרא. ח שם בגמרא.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לְהַתִּיר הַהֶכְשֵׁל שֶׁנִּתְכַּשֵּׁל בְּפֶסַח בְּקַדֵּרוֹת חָמֵץ נִקֵּי שֶׁעָבְרוּ עָלָיו שָׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ אַף לְדִידָן דְּאָסְרִינַן נוֹתַן טַעַם לְתֹקֶם, מִכָּל מָקוֹם אַחַר שְׁנִים עָשָׂר חֹדֶשׁ לֵיכָּא טַעַם כְּלָל, וּמִכָּל מָקוֹם לֹא מִלְּאֵנִי לִבִּי לְהַתִּיר לְכַשֵּׁל בָּהּ לְכַתְּחִלָּה. וְהִסְכִּים עִמּוֹ הַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב נַפְתָּלִי כ"ץ זַ"ל (בשו"ת חכם צבי) בְּסִימָן ע"ו, וְעַיֵּן שָׁם סִימָן פ' שֶׁהֶאֱרִיךְ לְהַגָּאוֹן בַּעַל פְּנִים מְאֵירוֹת (ע"י פנ"מ ח"א סי' כג) בָּזֶה וְחִזֵּק דְּבָרָיו, עַיֵּן שָׁם. וּבְשׁוּ"ת חַיִּים שְׁאַל חֵלֶק ב' סִימָן ל"ח (אות סו) כָּתַב שֶׁדִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ"א בִּתְשׁוּבָה (ח"א) סִימָן תקע"ה דִּלְא כְּהַחָכָם צְבִי, שֶׁשָּׁם כָּתַב דְּלֹא מְהָנֵי יְשׁוּן רַק לִכְלֵי הַיֵּין. וְכָתַב שֶׁמְּעֻשֶּׂה בָּא לְיָדוֹ בִּישְׂרָאֵל שֶׁנִּשְׁלַח לוֹ דּוֹרוֹן כֵּלִים נְחֻמָדִים מִפַּאפּוּר"י פּוֹרְצֶלַאנ"י, וְלֹא נָכַר אִם הָאִינוּ יְהוּדִי הַשּׁוֹלֵחַ כְּבָר נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, וְצִבְרוּ שְׁנַיִם יָמִים וְהָמְּה כֵּלִים יְקָרִים, וְכָתַב שֶׁלְּכָאוֹרָה אֵין לְהַתִּיר לְכַתְּחִלָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַחָכָם צְבִי גּוּפֵיהּ, וְגַם דִּמְדִּבְרֵי הָרַשְׁבָּ"א מִשְׁמַע דְּאֲפִלּוּ דִּיעֲבַד אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בְּלֹא הַגְעָלָה בִּכְלֵי שֶׁאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ רַק בִּכְלֵי שֵׁנִי (כְּגוֹן טָעֲלָ"ר וְכַפּוֹת), (י) יֵשׁ לְהָקֵל אַף בִּכְלֵי חָרֶס בְּמָקוֹם הָפְסֵד מְרֻבֶּה וּמְנִיעַת שִׂמְחַת יוֹם טוֹב, אִם הוּא אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ שֶׁהוּא נוֹתֵן טַעַם לְתֹקֶם, שֶׁכַּמָּה פּוֹסְקִים מְקִלִּין בּוֹ גַּבֵּי חָמֵץ: (יב) **וַאֲפִלּוּ אִם יְמַלְאוּם גָּחָלִים וְכוּ'.** דְּכָוָה הֲוֵי כְּהֶסֵּק מִבִּפְנִים וְיָפְלִיט הַבְּלִיעָה: (יג) **דִּלְמָא חָיֵיס עֲלַיְהוּ וְכוּ'.** שֶׁאֵין דַּרְכָּן לְהַסִּיק בִּפְנִים אֶלָּא בַּחוּץ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן תַּנּוּרִים (יא) אֲפִלּוּ שֶׁל כְּלֵי חָרֶס [אֲפִלּוּ אוֹתָן שֶׁמְּטַלְטְלִין אוֹתָן] שֶׁדַּרְכָּן תָּמִיד לְהַסִּיק בִּפְנִים, לֹא חָיְשִׁינַן דִּלְמָא פָּקְעִי וּמוֹעִיל הֶסֵּק, אַף צָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁיִּסָּקְנוּ יָפֶה עַד שֶׁיִּתְלַבֵּן. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תס"א (ס"א) מִדִּין הָכְשֵׁר תַּנּוּרִים שֶׁלָּנוּ: (יד) **אֲבָל לְתַנּוּרִים שֶׁלָּנוּ לֹא.** דְּחִישִׁינַן דִּלְמָא חָיֵיס עֲלַיְהוּ (יב) וְלֹא יִשְׁהֶה שָׁם הַרְבֵּה וְיוֹצִיאֵן מִן הַתַּנּוּר קֹדֶם שֶׁיִּתְלַבְּנוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּכִבְשָׁן מִתְלַבֵּן אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה מְעַטָּה: (טו) **אֲפִלּוּ צוֹנֵן.** הֵינוּ אֲפִלּוּ הֱדִיחוּ וְשִׁפְשְׁפָן הֵיטֵב, דְּחִישִׁינַן דִּלְמָא אָתֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּחַמִּין. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"א (ס"ה) דְּהוּא הַדִּין בְּשָׂאָר אִסּוּרִים, (יג) וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּעִנְיָנֵנוּ אֲפִלּוּ בְּעָרֵב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת: (טז) וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"א. דְּשָׁם מְבֹאָר דְּדֶרֶךְ עֲרַאי מָתַר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אִם הֱדִיחוּ וְשִׁפְשְׁפָן תְּחִלָּה. וְעַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן ת"נ (ס"ז) וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס"ק כז): **ב** (יז) **הָסְקוֹ מִבַּחוּץ וְאָסוּר וְכוּ'.** כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּמַחֲמַת שֶׁהֶסְקוֹ

בַּאֵר הֵיטֵב

יֵשׁ לְהָקֵל בִּכְלֵי שֵׁנִי אִם אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ. חק יַעֲקֹב (סק"ח) עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג): (סק"ג) (ו) **לְכִבְשָׁן.** נִשְׁאַלְתִּי, כְּלֵי חֶרֶס שֶׁנִּשְׁאֲרוּ אַחַר הַשְּׂרֵפָה רַחֲמָנָא לִצְלָן, אִם מֻתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּפֶסַח, שֶׁיְּרוּעַ שָׁזֶה יוֹתֵר מֵחֲזֶרֶת הַכִּבְשָׁן, וְהִתַּרְתִּי. וּמִכָּל מָקוֹם הַכֹּל לְפִי הָעִנְיָן: (ז) **צוֹנֵן.** הַיְינוּ דֶּרֶךְ קְבָע, שֶׁמָּא אֶתֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ חַמִּין, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ הֱדִיחוּ תְּחִלָּה אָסוּר, אֲבָל דֶּרֶךְ עֲרַאי מָתַר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ עַל יְדֵי הֲדָחָה, וְדֶרֶךְ קְבָע אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ. עַיֵּן חק יַעֲקֹב (סק"א): **ב** (ח) **מִלְּבֵנִים.** עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) דִּלְבֵנִים הַנִּשְׂרָפִין בְּכִבְשָׁן כְּעֵין שֶׁלָּנוּ, יֵשׁ לָהֶם כָּל דִּין כְּלֵי חָרֶס. וְכָתַב הַחק יַעֲקֹב (סק"ג) אֲבָל דְּלָא חָיֵיס עֲלַיְהוּ כָּל כָּךְ, וְאָפְשָׁר דְּמִדְּנֵי לְהוּ הַסָּקָה אֲפִלּוּ תּוֹךְ תַּנּוּרִים שֶׁלָּנוּ לְדַעְתּוֹ, אֲבָל לִבְנִים שֶׁנִּתְיַבְּשׁוּ בַּחַמָּה, יֵשׁ לָהֶם דִּין כְּלֵי אֲדָמָה. [וּכְלֵי גְּלָלִים וַאֲבָנִים כִּכְלֵי חָרֶס בְּשֶׁם הַטּוּר, וְאָנֵן לֹא קַיְימָא לַן הָכִי]. עַיֵּן שָׁם: (ט) **מִבִּפְנִים.** אִם מִתְלַבֵּן יָפֶה, נִרְאֶה לִי: **ג** (י) **מַגְעִילָן.** וְדַוְקָא סַכִּינָא דְּפִיסְחָא, אוֹ מִבָּשָׂר לְחָלָב אוֹ לְהֶפֶךְ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן סַכִּינִים שֶׁל אִסּוּר בְּעֵי לִבּוּן אַף שֶׁאֵין בָּהּ גֻּמּוֹת כֹּל שֶׁרוֹצֶה לְשַׁמֵּשׁ בְּחַמִּין, כַּמְבֹאָר שָׁהַיְּד סוֹלֶדֶת בּוֹ, יֵשׁ לְהָקֵל גַּם כֵּן. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"ב מִדִּינִים אֵלּוּ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲפִלּוּ לֹא עֲרָה מֵהַקְּדָרָה לְתוֹכָהּ רַק לִכְלִי אַחֵר, וְאַחַר כָּךְ הִנִּיחַ כְּלִי זֶה בְּתוֹכָהּ. וּלְדִינָא הִסְכִּימוּ הָאַחֲרוֹנִים, דִּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר כְּדַעַת הָרַמ"א, דְּאֵין לְהַתִּיר אַף כְּשֶׁדִּוּעַ שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ חָמֵץ רַק בִּכְלִי שֵׁנִי, וְלָכֵן בִּכְלֵי מַתָּכוֹת צָרִיךְ הַגְעָלָה וְכַמְבֹאָר לְקַמָּן בְּסָעִיף ה', וּבִכְלֵי חָרֶס דְּלֹא מְהָנֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּפֶסַח. אָמְנָם בְּדִיעֲבַד אִם נִשְׁתַּמֵּשׁ בְּלֹא הַגְעָלָה בִּכְלִי שֶׁאֵין מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ רַק בִּכְלִי שֵׁנִי (כְּגוֹן טָעֲלָ"ר וְכַפּוֹת), (י) יֵשׁ לְהָקֵל אַף בִּכְלֵי חָרֶס בְּמָקוֹם הָפְסֵד מְרֻבֶּה וּמְנִיעַת שִׂמְחַת יוֹם טוֹב, אִם הוּא אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ שֶׁהוּא נוֹתֵן טַעַם לְתֹקֶם, שֶׁכַּמָּה פּוֹסְקִים מְקִלִּין בּוֹ גַּבֵּי חָמֵץ: (יב) **וַאֲפִלּוּ אִם יְמַלְאוּם גָּחָלִים וְכוּ'.** דְּכָוָה הֲוֵי כְּהֶסֵּק מִבִּפְנִים וְיָפְלִיט הַבְּלִיעָה: (יג) **דִּלְמָא חָיֵיס עֲלַיְהוּ וְכוּ'.** שֶׁאֵין דַּרְכָּן לְהַסִּיק בִּפְנִים אֶלָּא בַּחוּץ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן תַּנּוּרִים (יא) אֲפִלּוּ שֶׁל כְּלֵי חָרֶס [אֲפִלּוּ אוֹתָן שֶׁמְּטַלְטְלִין אוֹתָן] שֶׁדַּרְכָּן תָּמִיד לְהַסִּיק בִּפְנִים, לֹא חָיְשִׁינַן דִּלְמָא פָּקְעִי וּמוֹעִיל הֶסֵּק, אַף צָרִיךְ לִזָּהֵר שֶׁיִּסָּקְנוּ יָפֶה עַד שֶׁיִּתְלַבֵּן. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תס"א (ס"א) מִדִּין הָכְשֵׁר תַּנּוּרִים שֶׁלָּנוּ: (יד) **אֲבָל לְתַנּוּרִים שֶׁלָּנוּ לֹא.** דְּחִישִׁינַן דִּלְמָא חָיֵיס עֲלַיְהוּ (יב) וְלֹא יִשְׁהֶה שָׁם הַרְבֵּה וְיוֹצִיאֵן מִן הַתַּנּוּר קֹדֶם שֶׁיִּתְלַבְּנוּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּכִבְשָׁן מִתְלַבֵּן אֲפִלּוּ בְּשָׁעָה מְעַטָּה: (טו) **אֲפִלּוּ צוֹנֵן.** הֵינוּ אֲפִלּוּ הֱדִיחוּ וְשִׁפְשְׁפָן הֵיטֵב, דְּחִישִׁינַן דִּלְמָא אָתֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּחַמִּין. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"א (ס"ה) דְּהוּא הַדִּין בְּשָׂאָר אִסּוּרִים, (יג) וְעַל כֵּן יֵשׁ לְהַחְמִיר בְּעִנְיָנֵנוּ אֲפִלּוּ בְּעָרֵב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת: (טז) וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"א. דְּשָׁם מְבֹאָר דְּדֶרֶךְ עֲרַאי מָתַר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ אִם הֱדִיחוּ וְשִׁפְשְׁפָן תְּחִלָּה. וְעַיֵּן לְעֵיל סוֹף סִימָן ת"נ (ס"ז) וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס"ק כז): **ב** (יז) **הָסְקוֹ מִבַּחוּץ וְאָסוּר וְכוּ'.** כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּמַחֲמַת שֶׁהֶסְקוֹ

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) חק יַעֲקֹב (סק"ח) וְאַלְיָה רַבָּה בְּסִימָן תמ"ז סָעִיף ג' (ס"ק יד) [וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ג) מַעֲקֵר הַדִּין]. **וְגַם הַגְּרָ"א כָּתַב כְּמִסְקָנָתוֹ דְּדַוְקָא בְּצָרוּי מַחְמִירִין וְלֹא בִּכְלִי שֵׁנִי,** וְדִבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ בְּסָעִיף ה' תְּמוֹהִין, דְּהוּא רַק לְהָרַשְׁבָּ"א (תורת הבית בית ד דף א'). **אָכֵן בְּנִדּוֹן זֶה מִסְתַּפְקָנָא, דְּחק יַעֲקֹב מִשְׁמַע דְּהוּא מִכְּלַל אַף כְּשֶׁהוּא בֶּן יוֹמוֹ, שֶׁהֲרֵי כָּתַב כְּשֶׁהוּא אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ וְכוּ',** וְכֵן מִשְׁמַע בְּאַלְיָה רַבָּה בְּסִימָן תמ"ז סָעִיף ג', עַיֵּן שָׁם דְּהוּא מַכַּל בִּמְקוֹם הָפְסֵד מְרֻבֶּה מִצַּד כְּלִי שֵׁנִי לְבַד, וְכֵן מַהַגְּרָ"א הַנַּ"ל מִשְׁמַע גַּם כֵּן הָכִי, **וּמֵחַיֵּי אָדָם** (כלל קכה ס"ג) **וְהַגְּרָ"ז** (סלי"ג) **וּמִקּוֹר חַיִּים** (תירושים סק"י) **מִשְׁמַע דְּמִקִּלִּין בְּצָרוּךְ שְׁנֵיהֶם דַּוְקָא, וְצָרִיךְ עִיּוּן.** [א]**אָכֵן בִּכְלֵי שְׁלִישִׁי בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהָקֵל אַף כְּשֶׁהוּא בֶּן יוֹמוֹ:** (יא) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כַּבַּ"ח (סק"ד): (יב) טַ"ז (סק"ב): (יג) חק יַעֲקֹב (סק"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (סל"ד) כתב: עירוי מכלי שני כגון רוטב חם שהיד סולדת בו של חמץ שבתוך הקערה שנשפך על דבר היתר בפסח אין להחמיר בו ודי לו בהדחה אף על פי שאין כאן נותן טעם לפגם ואין צריך לומר שחום כלי שלישי ורביעי אינו אוסר בפסח אף שהיד סולדת בו. ומכל מקום אין להקל בזה אלא אם כן יש הפסד מרובה או מניעת שמחת יום טוב.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah